

SVENSK

MUSIKTIDNING.

TRETTONDE ÅRGÅNGEN.

1893.

STOCKHOLM,
FRANS J. HUSS.
1893.

INNEHÅLL:

Biografi:

	Sid.
Adam, Adolphe	105
Dannström, Isidor	1
Enna, August	33
Goldschmidt, Adalbert, von	57
Gounod, Charles †	137
Kraus, Josef Martin	5
Leoncavallo, Ruggiero	65
Massé, Victor	21
Melba, Nelly	129
Molander, Lydia	89
Olson, Mary	17
Reisenauer, Alfred	25
Rosenthal, Moriz	49
Sellergren, Axel	73
Sembrich Marcella	121
Sjödén, Adolf †	97
Sterky, Dagmar	9
Sörensen, Wendela	41
Tschaikowsky, Peter †	145
Werner, Hildegard	153
Westberg, Henrik	113

Dödsfall: Sid. 16, 23, 32, 40, 55, 64, 103, 111, 119, 127, 132, 135, 140, 143, 159.
Dödsfall inom musikverlden 1892 . . 71, 79

Historia, Estetik, Teknik m. m.

Adolphe Adams större kompositioner, (kronologisk förteckning)	114
Allegretto-tempo i åttonde symfonien, af A. L.	28
Elise Polko	59
En föregångare till Paganini, af F. Schweikert	10
En handskrift af Jenny Lind om sängkonst, meddelad af Dr P. von Lind	130
Från Musikaliska akademiens högtidsdag (Ur sekreterarens tioårsberättelse)	90
Från Niels Wilh. Gades barndoms- och ungdomsår	19, 29, 36, 42
Från Rossini till Mascagni, efter G. Joachim	76, 82, 90
Hur Gounod blef musiker (En självbekännelse)	122
Kgl. operans finansfråga och herr Tamm på Fånö	35
Kyrkomusikaliska notiser, af Hypatius. 76, 102	
Kyrkosångens vänner (Förhandlingarne i Skara af H. L.	144
Modulation. af Jörgen Malling	146, 155
Mozart såsom danskomponist, af M. v. Winterfeld	98

Musikpressen, Kritik, Teater:

Från scenen och konsertsalen i hvarje nummer	
Kyrkomusik (kyrkomusikens vänners sängsamling) af H. L.	100
Musikalier och musiklitteratur, efter anmälan i utländska musiktidningar	60
Musikalier och musiklitteratur, fördelaktigt bedömda i utlandet	14
Musikpressen sidd. 4, 45, 60, 68, 76, 85, 100, 109, 116, 125, 132, 150, 154.	
Pajazzon, dram i 2 akter, text och musik af R. Leoncavallo	68

Följetong och Småplock m. m.

Alessandro Stradella	115, 123
En operainvägning för 150 år sedan	11
En stund hos d'Andrade, af Felix Lindberg	85
En sällsam violin, af —h—	20
Ett besök hos Verdi af M. H.	83
Ett Mendelssohn minne, efter Elise Polko	131
Framtidsoperan, följetong	61
H. M. Konungens Musikbibliotek	99
Hvarjehanda	66

Sid.

Napoleon och Crescentini. följetong	131
Roger och Jenny Lind, af E. M. Vacano	12

Annonser å sista sidan i hvarje nummer samt sidd. 95, 103, 159.

Breflåda	111
Från in- och utlandet i hvarje nummer.	
Prenumerationsanmälan	2, 154
Till våra prenumeranter	47, 95, 103, 111
Vår musikbilaga	32, 40, 48, 64

Korrespondens:

Musikbref från England af H. W-r.	21
» Göteborg af G.	53

Illustrationer.

Porträtter:

Adam, Adolphe	105
Dannström, Isidor	1
Enna, August	33
Goldschmidt, Adalbert, von	57
Gounod, Charles †	137
Kraus, Josef Martin	5
Leoncavallo, Ruggiero	65
Massé, Victor	21
Melba, Nelly	129
Molander, Lydia	89
Olson, Mary	17
Reisenauer, Alfred	25
Rosenthal, Moriz	49
Sellergren, Axel	73
Sembrich, Marcella	121
Sjödén, Adolf †	97
Sterky, Dagmar	9
Sörensen, Wendela	41
Tschaikowsky, Peter †	145
Werner, Hildegard	153
Westberg, Henrik	113

Notillustration:

Beethoven: Kanon öfver Mälzels metronom	28
---	----

Musikbilaga:

Musikalbum VII; innehåll:
Pianostycken: *Sjögren, Emil*: Fantasi-stycke; *Aulin, Tor*: Monogram; *Sacks, Wol-dem*: Idyll; *Enna, Aug.*: ur operan »Hexan»; — För sång med piano: *Hallström, Ivar*: »Ich bin jung» (»Jag är ung»).

N:o 1.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Expedition:
Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. ö. g.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 2 Januari 1893.

Pris:
Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre.
Annonspris:
10 öre petitraden (15 öre uttl.)

13. Årg.

Isidor Dannström.

På samma gång som vi här illustrera den nya årgångens första nummer med bilden af den åldrige tonkonstnär, som vid sin 80-års-födelsedag i slutet af förra året var föremål för en så smickrande och hjertlig uppmärksamhet af såväl landets konung i främsta rummet som vidare af en mängd konstnärer och literatörer i hufvudstaden samt en talrik vänkrets, kunna vi ock litet längre fram i detta nummer anmäla en ny tonsättning af hans hand, som samtidigt med denna födelsedagsfest utkom i musikhandeln. En sådan lifaktighet och produktivitet vid den åldern är sällsynt nog; men med den andliga och lekamliga vigör Isidor Dannström fortfarande besitter, torde hans verksamhet som tonkonstnär ännu icke vara avslutad. En och annan af våra vackra polskor, hvilka så slagit an på hans ungdomliga sinne, torde han än komma att sända ut i ny gestalt, till fröjd och triumf för våra nordiska näktergalar, hvilka med dem spridt hans namn så vida i världen, att på utlandets konsertprogram intet svenskt tonsättarenamn förekommer så ofta som Isidor Dannströms.

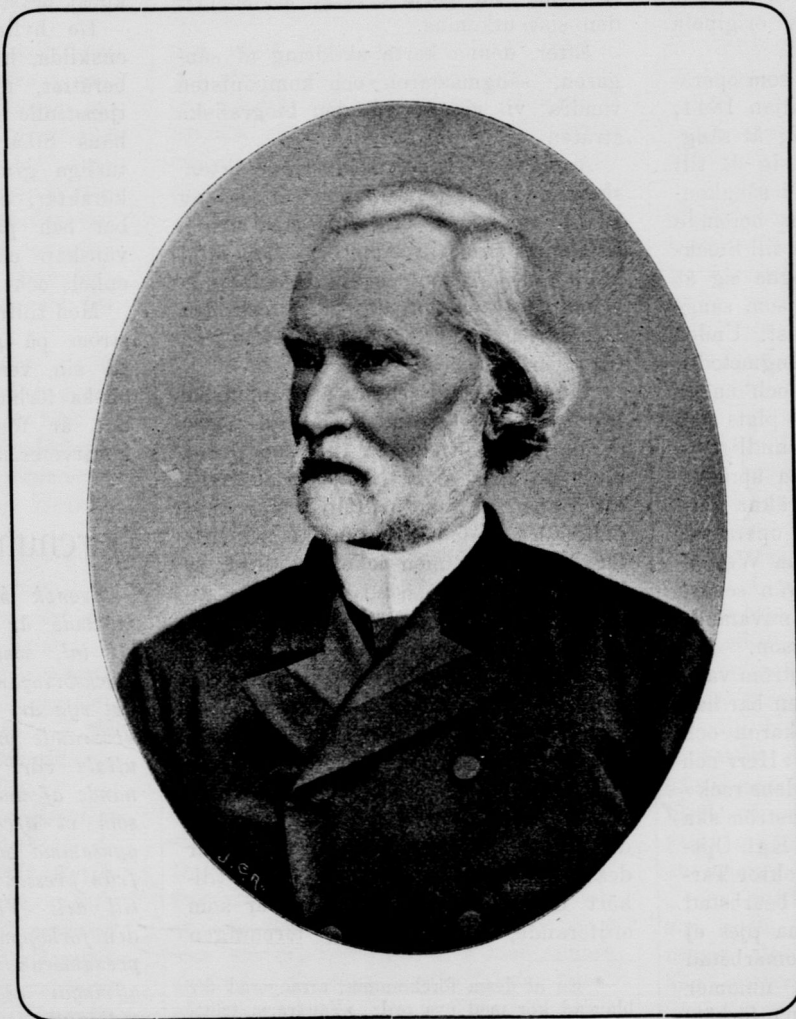
För den biografiska teckning vi nu gå att meddela ha vi att följa en uppsats, som en hans

vän, äfven han en gammal ansedd musiker, benäget ställt till vårt förfogande.

Johan Isidor Dannström föddes den 15 december 1812 i Stockholm och hans föräldrar voro inspektoren vid då varande general-assistanskontoret Anders Dannström samt dennes maka Charl. Lov. Rönqvist. Han genomgick Jakobs högre apologistkola, och då han tidigt visade goda anlag för mu-

sik, blef han redan 1826 elev vid Musikaliska akademien, der han undervisades i sång af Nordblom, harmoni af Drake och pianospelning af Th. Byström.

Då föräldrarna emellertid ej ville att han uteslutande skulle egna sig åt musiken som lefuadsyrke, förmådde de honom att välja Merkurius i stället för Apollo till skyddsgud, och fadern skaffade honom så 1830 anställning på ett handelskontor, der han stannade i tre år, under hvilken tid han på lediga stunder gaf undervisning i sång, på flöjt och guitarr, derigenom beredande sig tillfälle till en utrikes resa för att studera musik — hans älsklingsdröm. År 1836 fick han äntligen realisera denna plan och begaf sig då till Berlin, der han hos professor Siegf. Dehn studerade harmoni. Följande år drog han söder ut till sångens land, till Italien, för att fortsätta sina här i Stockholm hos hofsångaren Isak Berg påbegynta sångstudier och fick då till lärare professor Forini vid konservatoriet i Bergamo. Efter att 1841 ha besökt Paris och under hemresan konserterat i Tyskland och Polen, återkom han samma år till Stockholm och erbjöds då engagement som bariton vid Kgl. Operan derstädes, sedan han å denna scen gjort en särdeles lyckad debut såsom Max i Alphyddan. Flere större sångpartier

Isidor Dannström.

öfverlemnades nu åt honom, bland hvilka de viktigaste voro Don Juan, Almaviva i »Figaros bröllop» och »Barberaren», Figaro m. fl. Under den tid då Jenny Lind uppträdde på vår operascen och hänförde publiken, tillhörde äfven Dannström de artister, som jemte henne bildade den svenska operans glansperiod. Vid sidan af Jenny Lind utförde han då Geronimo i »Turken i Italien», greffen i »Sömnångerskan», fadern i »Skatan» och greffe Nevers i »Hugenotterna».

Dannströms bariton var ej stor eller omfångsrik men jämn och väljudande, särdeles väl skolad och sålunda mäktig de finaste skiftningar, hvarför sångpartiet, som af honom alltid konstnärligt utfördes, vann odeladt bifall; hans dramatiska förmåga var också ovanligt framstående. Enligt Fr. Berwalds omdöme, hvilken under Du Puys tid var anställd i hofkapellet, skulle Dannströms Don Juan i flera afseenden ha öfverträffat Du Puys, hvilken, hur berömd denne än var som Don Juan, likväl säges ha inlagt väl mycken kyla i rollen. Såsom något ovanligt kan nämnas, att Dannström själf utförde det ingalunda lätta guitarrackompanjementet till Don Juans bekanta serenad, hvilket betydligt höjde illusionen. Äfven i det komiska facket gjorde han lycka, t. ex. i »En majdag i Varend», der hans klockarfar blef en bild ur verkligheten af den tidens originela klockargubbar.

Oaktadt sina framgångar som operartist öfvergaf Dannström tiljan 1844, för att i god tid få egna sig åt sångundervisning. Han begaf sig då till Paris för att fullkomna sig i sångkonsten under ledning af den berömda Manuel Garcia. Återkommen till Stockholm 1845 började han egna sig åt en omfattande verksamhet som sånglärare och äfven som komponist. Under denna tid utkom hans »Sångmetod», som utgått i två upplagor och under flera decennier försvarat sin plats som den fullständigaste och grundligaste sångskola vi egt på svenska språket. Bland sina elever kan han räkna flera berömda sångerskor vid vår operascen såsom Louise Michaeli, Hertha Westerstrand, Betty Boye, samt från senare tid, och väl bekant för vår nuvarande operapublik, Vendela Andersson.

Som komponist har Dannström varit mycket produktiv. För scenen har han skrivit sångspelen »Skomakaren och hans fru» (uppfördes 1847), »Herr och fru Tapperman» (1848), »Lordens rock» (1861), uppförda på Stjernström'ska Mindre teatern, samt den på Kgl. Operan gifna 2-akts-operetten »Doktor Tartaglia» (1851), öfversatt och bearbetad af Aug. Blanche. Då denna pjäs ej lyckades slå an, blef texten omarbetad af E. Wallmark, åtskilliga nummer tillkomponerades, och i denna förbättrade skepnad uppfördes operetten å Stora teatern i Göteborg 1878, hvar-

vid Vendela Andersson i detta sin sånglärares förnämsta sceniska verk gjorde sin första scendebut. Operetten återupptogs å samma teater i februari, då fru Vendela Andersson-Sörensen der ånyo uppträder som gäst.

Mest bekant är Dannström genom sina sånger med pianoackompanjemang, hvaraf en mängd sedan lång tid tillbaka utkommit, somliga af dem i nya upplagor samt med svensk och tysk text. Ett häfte af dem har blifvit prisbelönt af Musikaliska konstföreningen. Bland de äldre af dessa, som vunnit stor popularitet må nämnas: »Malins milda öga», »Du ger mig lifvet», »Statsfången», »Den unge munken» etc. Från senare tid härflyter ett häfte »Andeliga sånger», af hvilka särdeles ett par: »Hur ljuft det är att komma» och »Nu sjunker solen neder» ofta sjungits vid kyrkokonserter.* Af flere hans sångduetter är den komiska »Duellanterna» mest bekant och har upplefvat flere upplagor. Under senare år har Dannström genom sina för en röst arrangerade och bearbetade polskmelodier räddat från glömska flere af dessa genuint svenska dansar. Bland dessa, hvars stora spridning förut omnämnts, må anföras: »Björken grönskar, hæggen blommar», »Ensam vandrar jag allt under skogens grenar», »Gossar här finnes godt om» och »Jag tror jag får börja öfverge att sörja», den sist utkomna.

Efter denna korta skildring af sångaren, sångmästaren och komponisten vandra vi vidare på den biografiska stråten.

År 1853 ingick Dannström äktenskap med den framstående sångerskan Betty Boye och anträdde med henne en konsertresa till Amerika. Till följd af hennes iråkade svåra bröstlidande måste dock resan afbrytas, och fru Dannström afled kort efter hemkomsten till Sverige på hösten 1854.

Vid samma tid erbjöds åt Dannström från utlandet ombudskapet för betydande pianofabriker, en affär som gerna mottogs, helst som han behöfde hvila efter ansträngande lektionsbestyr. Apollo fick sålunda maka åt sig litet för Mercurius, men icke för alltid, ty instrumenthandeln, som småningom utvecklades till den största i vårt land, öfvertogs sedan af Dannströms mångårige medhjelpare Ludvig Ohlson. Dannström fick nu mera uteslutande egna sig åt konsten och blef såsom styrelsemedlem i Dramatiska och musikalska artisternas pensionsförening en verksam befordrare af densamma. Då han den 11 oktober förra året afgick ur dess styrelse efter att i 35 år ha tillhört densamma, deribland 27 år som ordförande, fick han från föreningen

* En af dessa förekommer, arrangerad för blandad kör med nya ord: »Vandrarn, tröttnar, faller stafven», i Svensk Musiktidning 1886 nr 10 såsom sådan utförd vid aftäckningen af J. P. Cronhamns minnesvård s. 4.

mottaga en prydligt textad tacksamhetsadress, hvari uttalas föreningens skuld till honom »för de initiativ han tagit till nästan alla de viktigaste reformer, som drifvit föreningen framåt, för hans energi, som aldrig tröttnats, hans aldrig utsinade medkänsla för konstens oftast fattiga idkare, hans sällsporda offervillighet af tid och krafter och hans stora pekuniära uppoffringar, hans oegennyttiga kärlek till och omtanke om pensionsföreningens bästa.» Att Dannströms välgörenhet äfven rigtats åt understödjande af talangfulla konstnärsämnen är bekant.

Äfven musiklitterär verksamhet har D. idkat, då han en tid var anställd som musikreferent i Nya Dagl. Allehanda samt derefter i Aftonbladet under P. E. Svedboms redaktörskap. Sv. Musiktidning har också haft förmånen att få meddela värderika och väl skrifna uppsatser af Dannström, såsom nekrologen öfver Jenny Lind och en artikel om Kristina Nilsson.

Dannström är sedan 1851 ledamot af Musikaliska akademien och har några år varit medlem af dess direktion. Vasaorden erhöi han 1872.

År 1858 ingick D. nytt äktenskap med Rosa Åkerman från Åbo, dotter till grosshandlaren Fabian Åkerman, hvilken gjort sig känd som verksam befordrare af dramatisk och musikalsk konst derstädes.

De hyllningar, både offentliga och enskilda, hvilka, såsom våra tidningar berättat, nyligen egnats åt den förtjenstfulle och afhållne konstnären på hans 80-års födelsedag, hafva sin naturliga grund i hans personlighet och karaktär, som alltid trädte fram i redbar och praktisk handling, fasthet i vänskap och ett i hvarje hänseende enkelt och flädfritt väsende.

Med tillfredställelse kan Isidor Dannström på gamla dagar blicka tillbaka på sin verksamma bana, hvilken vi önska förlängd med ännu många lyckliga år för den raske och älskvärde konstveteranen.

Prenumerationsanmälan.

Svensk Musiktidning fortsättes innevarande år med sin 13:de årgång — ett tal, som vi hoppas ej måtte vara olycksbringande i så fall, att vi under det nya år förlora någon af våra förutvarande prenumeranter, till hvilka vi uttala vår tacksamhet för deras gynnande af musiktidningen förra året, liksom vi äfven äro tacksamma för de gynsamma omdömen om densamma, som från pressen och andra håll kommit den till del. Vi hysa deremot fortfarande den förhoppning, att en välbehöfvt ökad prenumeration skall minska de uppoffringar utgifvaren fått vidkännas för vidmakthållande hos oss af ett musiklitterärt fackorgan, hvars upphörande af brist på uppmuntran vore ett fattig-

domsbevis för vårt land i fråga om det intresse, man i detsamma hyser för läsning i musikaliska ämnen och kännedom om musikverldens tilldragelser här och i andra länder. Vi skola allt jemt söka att göra tidningen underhållande för den musikaliska allmänheten genom omvexlande innehåll af instruktiva, bildande och läsvärda artiklar och särskildt fästa oss vid att genom redogörelse för de nordiska ländernas musiklif äfven gifva tidningen karaktär af ett **nordiskt musikkblad**.

Vi ställa då en vördsam uppmaning till musikens idkare och vänner att genom prenumeration och rekommenderande af tidningen skänka henne den uppmuntran, som är enda villkoret för hennes framgång.

Svensk Musiktidning kommer nästa år att utgifvas efter hufvudsakligen samma plan som förut, innehållande **populär läsning i musikaliska ämnen, porträtter och biografier** öfver in- och utländska tonkonstnärer, redogörelser för **musikkpressen, följetonger, samlade notiser** om hvad som tilldrager sig i musikverlden och dem en sådan fackitning längre bevarar, än de dagliga tidningarna med deras efemeriska natur kunna göra. Särskildt skola under rubriken **I utlandet rekommenderade musikverk** påpekas tonsättningar, som kunna vara af intresse att lära känna för våra musikkidkare.

Tidningen åtföljes äfven, som förut, af **Musikbilaga**, ett **Musikalbum** med **piano- och sångstycken**, innehållande **god och lätt utförbar musik**, och af samma stora oktavformat, som senaste årens (omkring 14 sidor), och kommer bilagan att ökas i förhållande till ökad prenumeration. För musikbilagan ha utlovats goda bidrag af bl. a. **Ivar Hallström, Tor Aulin, Fr. Neruda och Em. Sjögren**.

Svensk Musiktidning utgifves 1893, såsom förut, 2 ggr i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af 5 kronor pr år. **Musikbilagan** tillfaller **endast helårs-prenumeranter**. Mindre än hel årgång beräknas efter lösnnummer (å 25 öre).

På tidningen prenumereras här å **Expeditionen, Olofsgatan 1** (Hötorget 6), öfver gården 1 tr. upp, i **bok- och musikhandeln**, å posten och tidningskontor. I landsorten prenumereras bäst å **posten**, då tidningen **fortast kommer prenumeranter till handa**. **Presentkort** å tidningen finnas att tillgå å **Expeditionen** och andra prenumerationsställen.

Vördsamt anhålles att **prenumeration** må ske så snart som möjligt; vid **direkt prenumeration** hos **Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm**, (Olofsgatan 1) sändes tidningen till prenumeranten kostnadsfritt **genast den utkommit**.

För att spara våra förra prenumeranter besvär vid prenumerationsförnyelse, sända vi dem nu, såsom förut, årgångens första nummer, med anhållan att de som **icke vidare önska erhålla tid-**

ningen ville tillkännagifva detta åt budet eller å tidningsexpeditionen **före andra numrets utsändande**. **Senast** när budet kommer med andra numret torde det första återlemnas af dem, som ej prenumerera för detta år; af dem som ämna fortsätta torde då **till budet prenumerationsavgiften mot qvitto erläggas**. Dem, som behålla första numret utan att afsäga sig tidningen, anse vi oss alltså få räkna till årets prenumeranter å tidningen.

Stockholm i dec. 1892.

REDAKTIONEN.

Om spelandet »från bladet» och utantill

Efter O. Klauwell.

Det förhåller sig på ett eget sätt med konsten att »spela från bladet» och utantill. Många kunna det, hafva alltid kunnat det och minnas ej huru de lärt det; andra åter kunna det icke, och det tyckes som om de heller aldrig skulle kunna lära sig det. Så tröstlöst detta än låter för de senare — alldeles så illa förhåller det sig väl dock ej i sjelfva verket. Så litet jag visserligen tror, att en, som till början ej har ringaste fallenhet därför, genom lämpliga öfningar skall vinna en betydande färdighet deri, lika litet tviflar jag på, att om något spår till fallenhet är förhanden, denna kan genom ändamålsenlig vård betydligt upparbetas. Här några vinkar i det hänseendet.

Hvad nu först beträffar konsten att spela från bladet, så, för att deri uppnå en ökad skicklighet, kommer det i främsta rummet an på att till en början göra öfningsmaterialet så lätt som möjligt. Att ett pianostycke, som rör sig med hela och halfva noter, eller i måttlig hastighet med fjerdedelsnoter, af hvar och en, som kan läsa noter och spela någorlunda piano, skall kunna spelas från bladet, det må man väl ej betvifla. Om detta medgifves, gäller det alltså att för hvar och en uppleta och fastställa gränserna för svårighetsgraden, inom hvilken den spelande måste hålla sig för att utan möda vara i stånd att läsa från bladet. Är svårighetsgraden sålunda bestämd, gäller det att uppsöka ett antal dermed öfverensstämmande kompositioner till praktisk öfning för att se i hvad mån svårigheterna kunna öfvervinnas och steg för steg sedermera skrida framåt. Det största felet vid val af kompositioner, som skola spelas från bladet, är att taga sådana som i svårighet icke stå mycket efter dem man annars använder för sina studier (såsom t. ex. på lektionstimmarne). Tvärtom skall man utse **mycket lättare**, efter ofvan angifna regler valda stycken och vidare i fortsättningen följa en progressiv ord-

ning, hvarvid en erfaren lärares råd bör inhemtas.

En hufvudregel vid spelning från bladet är den, att utan afseende på möjligen gjorda felgrepp bara spela vidare och öfverhufvud icke låta någon ting störa det flytande föredraget. Är antalet fel för betydligt, så är det klart att man misstagit sig vid valet af stycke; då upphör man med detta och tager till ett lättare. Till spelning från bladet egna sig bäst fyrhändiga stycken och ensemblestycken (duetter, trior etc.) både därför att man i dessa måste taga hänsyn till och följa medspelaren och emedan fyrhändiga stycken dessutom i de särskilda partierna vanligen äro mindre komplicerade än de tvåhändiga, i hvilka senare den spelande ensam har att sköta hvad som i ett fyrhändigt stycke är fördeladt emellan två. För öfrigt bör man ej inskränka sig till att alltid spela endera primo- eller secundoparti, så att ej, såsom ofta är fallet, då musik skall göras i hemmen, det ej kan blifva något fyrhändigt spel af därför att de båda som skola spela hvar och en endast vant sig att sköta öfver- eller understämman. En stor hjälp i fråga om spelning från bladet har den som eger musikteoretisk underbyggnad. Noggrannare kännedom om harmonien, särskildt om sättet hvarpå dissonerande ackord pläga upplösas, låter spelaren ofta sluta sig till hvad som kommer och verkar att han, obesvärat af fortlöpande öfverraskningar och osäkerhet, kan lugnt öfverflytta noterna på tangenterna.

Vi denna öfverflyttning är bäst att alltid läsa nedifrån uppåt, då basnoterna för det hela är af synnerligen karakteristiskt värde och deras förfelande vanligen medför olägenhet och förvirring. Också skall åtminstone den med harmoniläran förtrogne spelaren af den lägre stämmans gång redan kunna vara i stånd att ungefärligen sluta sig till hur de öfre stämmorna föras och i alla händelser uppfattningen af dessa väsentligen underlättas. Slutligen låte man, för att icke råka i förlägenhet för fingersättningen, ögonen alltid skynda förut, så att man kan öfverse en melodisk fras eller passage, om möjligt i sin helhet, och dervid göra sitt val af fingersättning, särskildt det viktiga rörande öfver- och undersättning. Framför allt blifver dock hufvudmedlet för ernående af ledigt spel från bladet öfningen, ofta och mångfaldigt, icke blott då och då tillfälligt utan som regelmässigt arbete efter ofvan gifna anvisning.

Om medlet och vägen till att lära sig spela utantill kunna knappast några allmänna regler meddelas, då här spelarens musikaliska minne är den faktor som ensam kommer i betraktande. Men då, som bekant, minnets kraft i fråga om hvad som helst genom fortsatt och stegrad öfning stär-

kes, följer deraf, att den som vill stärka ett något svagt musikaliskt minne, bör underkasta sig fortskridande öfningar, sträckande sig från mindre till allt mera omfångsrika uppgifter. Att man härvid bör utgå ej allenast från mindre utan också tekniskt lätta stycken faller af sig sjelft. Såsom en passande utgångspunkt för en pianospelare kunde man föreslå Schumanns »Jugendalbum».

En enda, men ganska betydande, hjälpreda för spelandet utantill måste dock här påpekas. Den afser en noggrann kännedom om formen hos stycket som skall spelas. På grundvalen af den förutsatta bekantskapen om sång-, sonat-, rondoformen o. s. v. indele man stycket, som skall läras, i sina afdelningar, perioder, satser m. m.; man bör derefter söka få klart begrepp om motiverna och deras genomföring samt rätt tydligt hos sig inpregla speciellt modulationsgången — hvartill åter kunskap i harmoniläran också behöves —, och det kan då knappast slå felt, att man genom denna öfverskådlig medförande analysering skall komma minnet till hjälp på ett sätt, som särdeles befordrar hastighet och säkerhet i att fasthålla den allmänna tonbilden. För dem som säkert läsa notor, d. v. s. kunna höra dem läsande, är också blotta lektören af ett notstycke, ofta upprepade om så behöfs, en god hjälp till dess fästande i minnet. Ja, den som det kan borde, när han något så när inpreglat det i minnet, då och då, t. ex. på sina promenader, genomtänka det för att allt mer försäkra sig om dess besittning. Spelandet, läsandet och begründandet måste gå hand i hand under beständig vaxelverkan, om man skall uppnå målet att med säkerhet behålla ett tonstycke i minnet.

Värdet af att spela utantill kan ej nog högt uppskattas, då detta allena medgifver den spelandes suveräna herravälde öfver sitt stycke i tekniskt hänseende, i uppfattning och uttryck. Sjelfklart är, att dervid minnet måste fasthålla äfven de minsta och lätt undfallande drag hos kompositionen. Ett ungefärligt utantill-spelande är i och för sig ej berättigadt och kan för öfrigt ha betänkliga följder så till vida, som det förleder till ytlighet och slarv äfven då det icke gäller att spela utantill.

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

för piano, 2 händer:

Bonnier, Knut: *Enfin!*, Valse-Caprice (pris ej utsatt);

Peterson-Berger, Vilh: *Valzerino*, Albumblad, tillegn. fröken Rosa Arbman. Pris 1 kr.;

Klinckowström, O. *Furusund-Polka*, (å M. le comte Carl Gust. Sinclair) Pris 50 öre;

För en röst med piano:

Aulin, Valborg: *Skärgårdsvisa*, (d—g). Pris 75 öre;

Dannström, Is.: »*Jag tror, jag får börja öfverge att sörja*», Sång-Polska, sjungen af fru Fischhof-Arnoldson och sångerskan vänskapsfullt tillagnad. (c—ass eller trestr. c) Pris. 1 kr.

Forsgrén, Erik: *Erotisk Fantasi* (c—g) ord af K. V. Böttiger; *En Folkvis* (d—f) ord af Magd. Thoresen, två sånger. Pris 75 öre;

Munktel, Hélène: *Trollmakt*, för mezzo-sopran (hess—fiss), ord af Emma Sparre. Pris. 75 öre;

Peterson-Berger, V.: *Jemtlandsminnen*. 2 Fjällsånger: Locklåt (c eller ess—g eller gess), Fjällvandring (c—f). Pris 1 kr.;

Petersson, Gustaf: *Svärmeri*. (*Träumen*) ord af W Heine (c—f) Pris 75 öre;

Pfannenstil, Ernst: »*Phyllis, min vän*», (c—gess). Pris 75 öre;

Stenhammar, Vilh.: *Två visor*: Lokkeleg. (e—fiss), Aftenstemning (d—g) ur »*En glad gut*» af Björnstjerne Björnson, tillagnade frök. Selma Ek. Pris. 75 öre.

Sällskapet för svenska qvartettsångens befrämjande, har utsänt:

Sånger för Mansröster. VI, innehåll: Rendahl, C. W.: 1. Hemmet; Sign. Ola Stengrimson: 2. Jan Ersä och Per Persa; Preben Nodermann: 3. Till Norden; Morén, J. G.: 4. Hymn, (Davids Psalm 104); Norén, Gustaf: 5. Hör klockorna ringa; 6. Irmelin rosen; Myrberg, A. M.: 7. Hvad sjunger du, litten fågel?; Rystedt, Melcher: 8. Serenad; Jacobsson, John: 9. Till tonerna; Hallström, Ivar: 10. Drömmeri.

Att först hålla oss till pianokompositionerna är Peterson-Bergers »*Valzerino*» eller albumblad i valsmanér, ett ganska välklingande salongsstycke. Tonsättaren är sånglärare vid Dresdner Musikschule, och den unge kompositören har der nyligen låtit å en konsert höra en liten, såsom i »*Dresdner Anzeige*» yttras, »rätt intressant och välklingande orkesterkomposition» af honom sjelf. Samma tidning rekommenderar äfven tre af tonsättaren utgifna sånger, utkomna såsom op. 3 på Abrah. Lundquists förlag. Ett hittills okänt komponistnamn bär den andra valscapricen; äfven denna låter väl höra sig, melodiskt och harmoniskt välklingande som

den är, om än mera enkel än den förstnämnda. Polkan, med en utsigt af Furusund på titelbladet, är ett dansstycke. — Af sångerna faller oss först i ögonen Dannströms sångpolska med sin vackra vignett, ett porträtt i litokromi af en dalkulla, som bär Sigrid Arnoldsons drag. Den bekanta polskan är med arrangörens kända skicklighet behandlad, egande enkelt ackompanjemang till lämpligt harmoniskt stöd för sången, hvilken alternativt är försedd med fioriturer att drillas fram af en nordisk sångfågel sådan som den, åt hvilken polskan är tillagnad. Med uteslutande af dessa är sången ej svår att utföra af hvilken annan sångerska, som har litet strupfärdighet och ledigt kan taga höga ass. En annan hurtig visa i polskatakt är frök. Aulins »*Skärgårdsvisa*» med munter text i fyra verser af K. A. Melin. Ackompanjemang är, som sig bör, enkelt men väl gjordt. Mera harmoniskt invecklad men i sin helhet intressant är frök. Munktells något dystra sång. Om Stenhammars sånger ha vi haft tillfälle att förut yttra oss, då de i våras utfördes af fröken Ek på tonsättarens soaré, och finna nu vid deras genomseende det bifall som då skänktes dem välgrundadt.

Peterson-Bergers »*Fjällsånger*» ha syskontycke med den fjällåt, som vi gjort bekantskap med genom Grieg, Kjerulf och andra norska kompositörer; sångerna äro dock nog sjelfständiga och karakteristiska att i så väl sångstämma som ackompanjemang intressera. Gust. Peterssons »*Svärmeri*» innehåller musik, som är tillbörligt svärmisk men sången är litet långsläpig med sina utdragna stafvelser på långa toner. Att i ett andante sålunda utdraga den korta vokalen i »an» (»ser du huld mig an») i öfver en half takt finna vi ej förståndigt. Denna så väl som Pfannenstiels och Forsgréns sånger äro enkla och lätta att utföra för både sångaren och ackompanjatören; Pfannenstiels bär en något ålderdomlig prägel, Forsgréns deremot röja en ung debutant, som håller sig troget till folkvisans förebild.

Af qvartettsångerna för mansröster äro N:o 1—6 inköpta på förslag af Sällskapets för svenska qvartettsångens befrämjande prisnämnd; utan pristäflan har styrelsen förvärfvat för årstrycket de öfriga sångerna. Hvad beträffar värdet af dessa sånger synas de bekräfta, att vår tid är fattig på originel produktion af sådant slag. Ingen af dessa många är särdeles originel utan synas de ungefär jemngoda, hvarför prisnämnden väl ej haft så lätt att välja. I det här anmälda häftet synes nästan utgifvaren ha »gömt det bästa till sist».

Joseph Martin Kraus.

Ett 100 årsminne.

Den 15 sistlidne december hade jemt 100 år förflutit, sedan Kgl. Operans andra kapellmästare i ordningen, *Joseph Martin Kraus*, afled i vår hufvudstad. I likhet med sin företrädare, vår operas allra förste kapellmästare, *Uttini*, och efterträdaren, *abbé Vogler*, var Kraus ej infödd svensk, men hans namn är dock så införlivadt med den musikaliska konsten hos oss, att han väl är förtjent att på hundraårsdagen af sin död något ihågkommas.

Han föddes 20 juni 1756 i Miltenberg, en stad vid Mainzfloden. Hans far var öfveramtsassessor, och föräldrarna hade icke mindre än 18 barn. Gossens snille gjorde sig tidigt gällande, och hans lärare, professor *Klein*, förklarade honom för »den studerande ungdomens prydnad, med lynnet af en engel», som snart hjälpte sin lärare att utbreda smaken för sitt fäderneslands litteratur, under det han sjelf skref vackra latinska versar. Han utgaf vid 17 års ålder 15 idyller, tryckta i Mainz 1773. Musik fick han lära af *abbé Vogler* och *Bach* samt började öfva sig i att komponera kyrkomusik. Till de tvenne oratorierna »Jesu födelse» och »Jesu död» hade han sjelf skrivit orden. I februari 1776 utgaf Kraus sorgspelet »Tolon» i tre akter. Som juris stud. vid Göttingens universitet, blef han nära bekant med greve *Fr. Leopold Stollberg* och svensken *Carl Stridsberg* samt utgaf »*Etwas von und über Musik für Jahr 1777*», Frankfurt a. Main 1778.

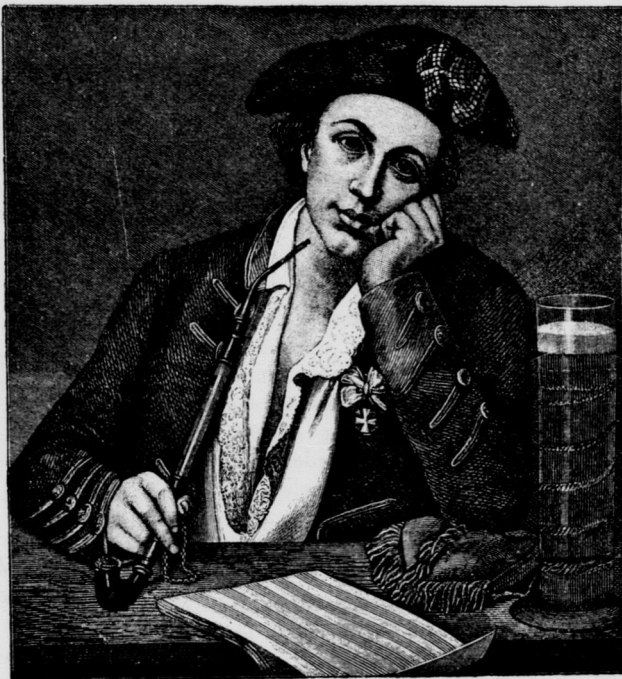
Den 3 juni 1778 ankom Kraus jemte sin vän *Stridsberg* till Stockholm, enligt förslag af en student, informator hos en greve *Lewenhaupt*, för att söka svenska hofkapellmästarebefattningen. Ingen syntes emellertid här rätt fatta, hvilken betydande musiker Kraus i sjelfva verket var, men slutligen lyckades han vinna den lärde, vittre och musikaliske presidenten *A. G. Leijonhufvuds* bekantskap och bevågenhet, hvarjemte han samtidigt uppmärksammades af *R. Zibeth*. Nu komponerade Kraus en opera, »*Proserpina*», med text af *Kellgren*. Den kom ej till uppförande å teatern, men gafs å *Ulriksdal* inför *Gustaf III* och hofvet. Efter

tre års väntan fick nu äntligen Kraus den 29 juni 1781 fullmakt såsom andre kunglig kapellmästare. Enligt det härvid upprättade kontraktet, skulle han åtnjuta i årlig lön 500 rdr. specie och vid hvarje af honom komponerad ny opera erhålla inkomsten af den tredje representationen; fick löfte att följande året företaga en resa till utlandet »för att än vidare fullkomna sin smak och sina insigter»; förband sig att efter återkomsten förblifva i K. M:ts tjänst åtminstone 10 år, under hvilken tid han skulle inrätta och i bästa ordning sätta undervisningsverket vid k. musikaliska akademien eller operan, dertill föreslå skickliga och dugliga läromästare, utsöka sådana ämnen som egde naturligt böjelse och skicklig-

en resa i Tyskland, Italien, Frankrike och England, och skyndade att möta *Gustaf III* i Florens. Julen och nyåret tillbragte Kraus i Rom, hvarefter han medföljde konungen till Neapel, men sändes derifrån i förväg till Paris, hvarest han skulle komponera intermederna till *Molières »Amphitruon»*. År 1785 besökte Kraus London och återkom öfver Paris till Stockholm 1787. Den 13 februari året derpå efterträdde han som kapellmästare den gamle *Uttini*, som då begärt afsked. Märkvärdigt nog blef dock under Kraus' fyra-åriga kapellmästartjänst ingen enda ny opera uppsatt, hvilket väl kunnat förklaras genom den tidens politiska oroligheter men snarare tyder på att han med flit var, trots konungens och vän-

ners gunst, tillbakasatt. Det sista Kraus författade var kantaten till *Gustaf III:s* begrafning till text af *Leopold*, och när året förut *Mozart*, den 5 december 1791 afled, anmodade Kraus sin vän *Bellman* att skriva en sång öfver *Mozart*, hvilket, som bekant, skalden efterkom och hvartill Kraus satte musik. Han öfverlefde blott några månader sina välgörare och afled i Stockholm den 15 december 1792, således endast 36 år gammal. Efter egen önskan begrofs han vid *Tivoli* i en romantisk dal nära *Brunsviken* på *Berghammars* egor.

Ett monument af trä sattes öfver hans graf, men det vårdades illa, ty knappast 30 år derefter kommo skalden *Nicander*, novellisten *Melin* och en deras vän till grafvården, som stod i en kohage och föll sönder, då någon vidrörde den samma. Detta blef

Joseph Martin Kraus.

het, samt vara ansvarig, att goda sångare icke fattades till förefallande roller, hvarjemte han åtog sig att alltid bilda en elev i musikens teori. Som man ser, var det ej småsaker, som fordrades af den tidens hofkapellmästare.

Kraus komponerade en ny opera: »*Aeneas i Carthago*», äfven kallad »*Dido och Aeneas*», lyrisk tragedi i 5 akter med prolog, efter *Gustaf III:s* plan utarbetad af *J. H. Kellgren*, musik af *J. M. Kraus* och ballett af *F. N. Terzade*. Den gafs första gången såsom galaspektakel i anledning af kronprins *Gustafs* födelse den 18 november 1799, och hade den 15 oktober 1801 inalles upplefvat 7 representationer.

Från oktober 1782 till januari 1787 företog *Kraus* på konungens bekostnad

1846 ersatt med ett af sandsten, bärande följande vackra inskrift:

»Här det jordiska af Kraus,
Det himmelska lever i hans toner.»

Men äfven detta minnesmärke förtjenar nu en restaurering.

Sex år efter *Kraus'* död, eller den 24 maj 1798, firade Musikaliska akademien å stora riddarhussalen en minnesfest öfver den aflidne, hvarvid minnestalet hölls af hans förut nämnde vän, sedan lektor i *Hernösand*, *Carl Stridsberg*. Vid tillfället satte man ord till ett af *Kraus'* egna musikstycken.

Förteckningen på *Kraus'* kompositioner upptager ej mindre än 77 nummer, bland dem 12 för kyrkan: oratoriet »*Der Tod Jesu*», motetter, arior; 12 för teatern: operorna *Azire*, *Pro-*

serpine, Aeneas i Karthago, Dido och Aeneas, skriven till invigningen af Gustaf III:s operahus men först gifven 1799, *Soliman II*; vidare 9 symfonier, 4 pantomimer och baletter, 2 större och 4 mindre kantater, en violinkonsert, 7 stråkvartetter, musik till Gustaf III:s bisättning, sonater, sånger m. m.

Bland Kraus' literära arbeten märkas 15 idyller, sorgspelet *Tolon* m. m.

Vi hänvisa i fråga om utförligare biografi öfver Kraus till doktor A. Lindgrens bok »Svenska hofkapellmästare» (1882). *

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. operan. Dec. 16. Delibes: *Lakmé* (Lakmé: frök. Petrini, som gäst; Mallika, Ellen, Rose, mstrs Bentson: frökn. Wolf, Karlsohn, fru Heintz, Strandberg; Nilakantha, Gérald, Frederik, Hadji: hrr Lundquist, Ödmann, Johanson, Grafström). — 18 Thomas; *Mignon* (Mignon: fru Sterky, som gäst; Philine: frök. Karlsohn, Fredrik: frök. Wolter, debut; Wilh. Meister, Lothario, Laertes, Jarno: hrr Lemon, Strömberg, Rundberg, Grafström); — 19, 21, 26 (kl. 7.30) Söderman, Aug.: *Hin ondes lärospån* (Fiamma: frök. Holmstrand; Stenio, Babilas: hrr Strandberg, Johanson); balett: *Dygnets timmar* (ur »Gioconda»); Mascagni: *På Sicilien* (Santuzza: frök. Hallgren, debut; Lucia, Lola: frök. Wolf, fru Heintz; Torrido, Alfio: hrr Ödmann, Lundqvist). — 26 (kl. 1.30) 29 *Vermåendingarne*, musik arr. af A. Randel. — 27 Hallström, Iv.: *Granadas dotter* (Jacinta: fru Sterky, som gäst; Eleonora, Isabella, Dolores, Inez: frökn. Almati, Wolter, Wolf, Karlsohn; Fredegonda, en gosse, en flicka, Sanchica: fru Strandberg, Heintz, Linné, Pettersson; konung Filip, Ruy de Alarcon, Mateo, Pedrillo Pedruga, Alonzo, Miguel, José, en mulåsnedrivare: hrr Sellergren, Lemon, Lundqvist, Brag, Johanson, Rundberg, Lundmark, Strandberg). — 28 Donizetti: *Leonora* (Leonora, Inez: frök. Almati, fru Lindström; Alphonzo XI, Fernando, Balthasar, don Gaspar: hrr Johanson, Ödmann, Strömberg, Rundberg). — 30. Verdi: *Trubaduren* (Leonora: fru Pyk, 1:sta gästupptr.; Azucena, Inez: frök. Wolf, fru Heintz; grefve Luna: hr Wallenius, debut; Manrico, Fernando: hrr Lundmark, Nygren).

Vasateatern. Dec. 15—21, 27, 28, 29, 30: Hervé: *Lilla helgonet* (Denis de Flavigny: fru Anna Pettersson-Norrie, som gäst). — 26 Offenbach: *Den sköna Helena* (Helena: fru Anna Pettersson-N.).

Vetenskapsakademien. Konsert af frk. Othilia Frisch; bitr.: frökn. Sigrd Lindberg, Thora Hwass och en amatör (ackomp.)

Fröken Petrini's gästspel slutade med »Lakmé», då hon åter sjöng rollen på franska, troligen till öfning för sitt snara uppträdande i Paris, dit sångerskan begaf sig strax efter sitt här afslutade gasterande. Fru Sterky tog äfven afsked af oss med sista uppträdandet som Mignon före sin resa till Kristiania, derifrån hon i nästkommande februari torde återkomma för

* Här införda porträtt är en förminskning af det i Svensk Musiktidning 1884 nr 2 införda, efter en oljemålning, tillhörig Kraus' »Grossonkel», apotekare Jos. Kraus i Darmstadt. Det föreställer Kraus som en glad student och lär förskrifva sig från 1776. Något annat af honom känner man icke.

att ånyo sjunga på vår opera. Aug. Södermanns ungdomsverk »Hin ondes lärospån», som ej gifvits på k. operan sedan i oktober 1882, (uppförd första gången 1856) blef väl mottaget af publiken. Den lilla enaktsoperan innehåller alltifrån den vackra och väl instrumenterade uverturen flera anslående musikaliska nummer och vittnar godt om den genialiske tonsättarens förmåga att skriva för scenen, hvaråt han beklagligen allt för litet hann egnat sig. Fröken Holmstrand var en behaglig Fiamma men var genom ådragen förkylning mindre väl disponerad. Herr Johanson hade ett särdeles lyckligt parti som Babilas. Stenio-Strandberg sjöng som vanligt vackert, men utvecklade väl liten känsla och rörlighet i spelet. Mascagnis opera — i Berlin redan gifven 100:de gången — upphör ej att i hög grad intressera. Santuzza företrädde nu af fröken Hallgren, som lyckades öfver förväntan väl i detta svåra parti. Fru Heintz var i Lolas lilla rol ganska tillfredsställande, ehuru hon svårligen kunde fullt ersätta fru Edling. Den populära folkkomedien »Vermåendingarne» har, som vanligt, upptagits till julpjes. I »Trubaduren», Verdis något utslitna gamla opera, har fru Pyk åter beträdd vår operascen efter mångårig frånvaro och blef helsad med ganska lifligt bifall, egnadt hanne dels med minne af af hennes förra uppträdande å denna scen, dels som erkännande för hennes framstående sångkonst, som särdeles i drillen gjorde sig bemärkt. Rösten låter dock nu, särdeles i höjden, ansträngd och minspelet är väl stereotyp. En ung finne, herr Vallenius, som lär varit elev af Duvernoy i Paris under 3 år och äfven sjungit för herr Arlberg, sjöng på finska grefve Lunas parti, som han förut innehaft på finska operan i Helsingfors. Herr Vallenius utförde ledigt, fast något för vekt, den stränge grefvens rol, och dokumenterade sig som en väl skolad sångare med vacker timbre och tillräcklig styrka i rösten. Fröken Wolf var en ypperlig Azucena och herr Lundmark tillvann sig stort bifall som Manrico. Skada blott att hans felaktiga tonbildning stundom stör det goda intrycket.

Fru Anna Pettersson-Norrie har nu, efter att 44 gånger med oförsvagad dragningskraft ha uppträdt å Vasateatern, afslutat sitt gästspel der, hvilket särdeles i »Lilla helgonet», framkallade rikt bifall.

Fröken Frisch, danska till börd, såsom man hört elev af fru Artôt och herr Arlberg, visade sig vid sin konsert i besittning af rätt god och stark röst, hvilken dock ännu kräver ytterligare utbildning.

Från in- och utlandet.

Kgl. Operan. Repertoaren upptager för början af detta år »Per Svinaherde», »Wilhelm Tell», »Friskytten» och »Fra Diavolo», som den 9 januari är ämnad att uppföras med herr Ödmann i titelrollen.

Fru Wendela Andersson-Sörensen, hvars ifrågasatta gästspel härstädes förut omnämnts, lär komma att börja detta i februari, då den talangfulla, omtyckta sångerskan, som ej låtit höra sig på Kgl. Operan, sedan hon 1888 lemnade dess scen för att som gift flytta till Köpenhamn, säges komma att uppträda i Salomans »Diamantkorset» och Verdis »Den vilseförda», möjligen ock i »Lakmé». Fru Sörensen börjar den 20 jan. i Göteborg ett nytt gästspel, hvilket hon lär afsluta med uppträdande i »Crispinos giftermål», den nu omarbetade operetten af Isidor Dannström.

— **Nytt Teaterobligationslån.** T. f. direktören vid Kgl. Operan kammarherre A. Burén har till statsrådet och chefen för finans-departementet den 17 sistl. dec. aflemnat en skrivelse med hemställan om upptagande för operaverksamhetens bedrivande af ett nytt teaterpremieobligationslån. Kammarherre Burén yttrar, att han förvissat sig derom, att teaterbyggnadskonsortiet icke skulle vara ovilligt att i sammanhang med tillgodoseende af egna möjligen förefallande behof upplägga ett nytt premieobligationslån, hvarigenom då äfven det för kungl. Operans verksamhet erforderliga kapital skulle åstadkommas. Vi återkomma till denna för vår operas ekonomi viktiga fråga.

Musikkonservatoriets uppvisningar under sistlidne december visade ganska vackra resultat af undervisningen. En af Dentes elever i komposition, herr Ellberg fick dervid utförd, hufvudsakligen genom konservatoriets elever, en uvertyr för orkester, vittnande om goda kunskaper och anlag. Af såväl sång- som pianoleverna ådagalades vackra prof och likaså i behandlingen af messings- och träinstrumenter.

Mazérska kvartettsällskapet hade vid sammanträde den 22 december tillfälle att njuta af ett rikt musiknöje. Under aftonen utfördes nämligen af Aulinska violkvartetten Tschaiakowskys genialiska Ess-moll-kvartett, om möjligt än mera fulländadt utförd än å sista kvartettsöaren, och vidare Beethovens härliga septett, spelad af hrr. Book, Nordqvist, Carlsson, Stanek (kontrab.), Kjellberg (klar.), Sahlström (fagott) och Alm-gren (horn); derjemte, sedan det talrikt församlade sällskapet intagit gemensam supé, utfördes en märklig konsertpjäs: en trio af Hermann för 3 violiner, utförd med största mästare af tre konsertmästare: herrar Zetterqvist, Aulin och Book; vidare Fr. Berwalds

septett och några melodiska miniatyrer för violkvartett af dr A. M. Myrberg.

Richard Anderssons välkända musikskola öppnas åter för undervisning den 7 januari. Vi hänvisa till annonsen härom å sista sidan.

I fröken Carlheim-Gyllenskölds ansetta musikinstitut börjar vårterminen den 7 januari; närmare upplyser annons å sista sidan.

Fru Caroline Östbergs första offentliga uppträdande, som skedde den 11 december i Tammany Hall i Newyork, blef för sångerskan en fullständig triumf. Hvarje plats i den stora salen, som rymmer nära 3,000 personer, var upptagen.

Newyork-tidningen Nordstjernen skrifver:

Fru Östbergs första nummer var en cavatina ur operan »Ernani». En lätt nervositet, som i början förmärktes, försvann snart, och de egenskaper, som förvärfvat henne ett så stort anseende hos publiken der hemma, framträdde i sin fulla glans. Hennes artistiska tolkning af de svåra passagera i cavatinan, hennes rösts höga, rena, sympatiska timbre, hennes manér och uttryck tillvunno henne den hjertligaste applåd, som vi någonsin bevittnat, och hon blef inropad om och om igen. Hon måste sjunga två extra nummer, innan publiken var tillfredsställd. Flera blombuketter haglade in öfver platformen. I andra afdelningen sjöng hon »Björken berättar hvad som kan hända i månskenet» samt »En glad visa», tillägnad henne af John Jacobsson, hvilka båda återgäfvos på ett fängslande sätt; men publiken var ändå icke belåten, utan fru Östberg måste ytterligare som extra nummer sjunga »Skjuts-gossen» och ytterligare gifva den da capo.

Fru Östberg gaf sedan med samma framgång en egen konsert och har i Newyork erhållit en utmärkt ackompanjatriss i sin der såsom musiklehrarinna bosatta landsmaninna fröken Julia Ziervogel.

Fröken Anna Hjorth, en ung svensk sångerska, som studerat en längre tid för den bekante sångläraren Bax i Paris, har, efter hvad Helsingfors-tidningarna haft att förmäla, med mycken framgång konserterat derstädes. Hon torde innan säsongens slut komma att låta höra sig äfven af vår publik.

Fru Materna, den berömda Wagner-sångerskan, kommer att i vår företaga en större konsertturné, dervid äfven Sverige kommer att besökas.

»Svenska operaturnén» kallas en turné i åtskilliga svenska landsortsstäder och Kristiania under instundande januari månad. Det lilla, men utmärkt sällskapets medlemmar äro: fruarna Mathilda Jungstedt-Linden och Anna Petterson-Norrie, hrr Emil Linden, Adolf Lund (en ung, lofvande te-

nor) och Bernhard Fexer (kapellmästare).

Turnén tager sin början den 3 januari i Nyköping, hvarefter Örebro, Jönköping, Kalmar, Vexjö, Karlskrona, Kristiansstad, Lund, Malmö, Helsingborg, Venersborg och Kristiania successive besökas.

Programmen komma att upptaga dels en vald konsertafdelning (dervid fru Petterson-Norrie kommer att bland annat föredraga åtskilliga nya, Judic tillägnade och af henne föredragna, spirituella sånger) samt dels operetterna »Den sköna Galathea» af Suppé (med fru Jungstedt-Linden som Ganymedes och fru Petterson-Norrie som Galathea) och »En sömlös natt» af Offenbach.

Filharmoniska sällskapet, som med d. 2. januari återtager sin verksamhet, börjar densamma med inföning af Gunnar Wennerbergs nya oratorium »Statu maters».

Göteborg. Under senare hälften af december har å Stora teatern gifvits »Orfeus i underjorden», »Vermäldingarne» såsom middagsföreställning anandag jul samt »Tusen och en natt», sagospel med sång i 5 akter af Holger Drachmann, musik af Fr. Rung. Af konserter märkas pianovirtuosen Fr. Rummels d. 14:de dec. och anandag jul en sångkvartett konsert af hrr Isid. Hjelm, Carl Egnell, C. B. Hultén och Otto Edberg.

Finland.

Helsingfors. På Alexandersteatern har direktör Semibratoff med sällskap uppfört »Zigenarbaronen», »Corneilles klockor» och Offenbachs »La Perichole» under första hälften af december. Den 15:de dec. gaf Orkesterföreningen under dir. Kajanus anförande sin 3:dje symfonikonsert med biträde af sångsolisterna fröken Ida Morluch och hr. Ojanperä samt en nybildad kör. Programmet upptog: uvertyren till »Den fångade Prometheus» af Goldmark, entreakt ur Cherubinis »Ali Baba», Saint Saëns' »Suite algerienne» och Bruchs »Skön Ellen». Föreningen upprepade ett par dagar senare, till förmån för de nödlidande, konserten, då i stället för uvertyren och entreaktsmusiken Wieniawskis D-mollkonsert spelades af hr Burmester. Den 19:de dec. hade Helsingfors' musikinstitut sin 7:de musikafton. Under dec. (7—22) har dir. Kajanus gifvit 4 populära konserter och anandag jul Orkesterföreningen en folkkonsert med 25 pen:s inträdesafgift.

Norge.

Kristiania. Å Kristiania teater har under december af pjäser med musik endast gifvits »Et vintereventyr» med v. Flotows och »Per Gynt» med Griegs. Den 16:de slutade abonnementet, hvarefter ett nytt för 12 föreställningar begynner. En sångerska fröken Natalie Bu'l, elev af fru Barbara Lars-

sen, har låtit höra sig mellan varietéafdelningarne på Cirkus.

Danmark.

Köpenhamn. Den 13:de dec. uppfördes å kgl. teatern »Helligtrekongers aften» eller »Hvad man vil» af Shakspeare med musik af åtskilliga danska komponister, dagen derpå gafs »Dinorah» af Meyerbeer med fru Lütken i titelrolen och herr Simonsen som Hoël båda berömmas för sin framställning; vidare har uppförts »Det var en gång . . .» med Lange-Müllers musik samt »Drot og Marsk» och baletten »Ett karnevalspög i Venedig» af Em. Hansen, musik komp. och arr. af Fr. Rung.

Den 17:de dec. gaf Joh. Svendsen med en orkester af 100 man en väl-görenhetskonsert med endast Beethoven-program: »Coriolan»- och »Leonora»-uvertyrerna (N:o 3), »Eroica»-symfonien och Variationerna ur violkvartett. opus 18 n:o 5, för stråkorkester. — Alfred Reisenauer har gifvit 3 abonnementkonserter (20—26 dec). — Casino-teatern har fortfarande uppfört »Columbus», Folkteatret: »En söndag paa Amager» och »Et folksagn» med musik af J. P. E. Hartmann, N. W. Gade m. fl.

Violinisten frök. Frida Skytte har återkommit hit och annonserar konsert i början af Januari.

Paris. På Folies-Dramatiques har en operett »Miss Robinson» med text af Ferrier musik af Leon Varley haft betydlig framgång. Uppsättningen säges vara lysande, libretten fyndigt hopkommen, musiken behaglig. Fru Simon-Girard i titelrolen får mycket beröm.

Leipzig. Vid 10:e Gewandhauskonserten i Leipzig innehöll andra afdelningen tre bilder (III, VI och VII) ur Rubinsteins andeliga opera »Moses» (op. 112) med text af Mosenthal. Alla dessa tre nummer gjorde ett mäktigt intryck, utförda under den berömda mestarens egen ledning af goda krafter.

Berlin. På Krolls teater gafs d. 13 dec. för första gången den italienska 3 aktsoperan »Mala vita» af N. Daspuro, musik af Umberto Giordano. Operan gafs af den italienska operatruppen under Wienutställningen förra sommaren, och komponisten skördade — jemte Mascagni och Leoncavallo — stort bifall för sitt verk. Texten till detta är, såsom man kan gissa af namnet, mycket realistisk och ämnet står på gränsen till det vedervärdiga, musiken är ock realistiskt anlagd men vittnar om betydande förmåga. Efter första akten hördes lifligt bifall af Krollteaterns fyllda salong, andra akten framkallade stormande bifall och inropningar, den sista blef temligen kallt emottagen. Den utmärkta italienska lyrisk-dramatiska artisten Sgra Bellini framkallade entusiastiskt bifall likasom tenoren Stagno; fru Moran-Olden gjorde med sin präktiga stämma mycken effekt i sitt parti.

Petersburg. Fru Alma Fohström-Rohde, den berömda finska sångerskan, som i Moskva nyligen uppträdde med stor framgång, har inbjudits att ge gästroller på Maria-teatern härstädes. Hon skall uppträda i »Esclarmond» af Massenet, »Romeo och Julia» samt »Tra viata».

Stockholms Musik-institut,

Brahegatan 7 B, öfver gården 1 tr. upp.

Vårterminen börjar den 7 Januari och slutar den 7 Juni.

Undervisning meddelas uti *Pianospelning* och *Harmonilära*. Anmälningstid hvarje dag kl. 1—2. Efter den 7 Januari endast måndagar och torsdagar samma tid.

För närmare redogörelser tillhandahålles prospekt.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Richard Anderssons Musikskola

Brunnsgatan nr 28, 2 tr.

öppnas åter den 7 Januari 1893.

Undervisningsämnen äro: *Pianospelning* och *Harmonilära*. Plan och honorar oförändrade.

Dagar för muntliga förfrågningar och anmälningar: Onsdagen den 4 och Torsdagen den 5 Januari kl. 12—2 m. och 5—6 e. m. Ordinarie mottagningsdagar: Onsdagar och Lördagar 1/2 2—1/2 3 e. m.

(G. 25727).

Svensk Musiktidning,

Nordiskt Musikblad, 13 årg. 1893, utgifves efter samma plan som förut, med populärt, omvexlande innehåll, försedd med porträtter och musikbilagor (omkring 14 sidor, god och lätt utförbar piano- och sångmusik) Tidningen utkommer 2 gånger i månaden omkring den 1:sta och 15:de (utom juli—augusti). Pris 5 kronor pr år. Musikbilagan endast för helårsprenumeranter. Lösnummer 25 öre. Prenumeration sker å tidningens expedition, Olofsgatan 1 (Hötorget 6) 1 tr. upp öfver gården, (derifrån tidningen hemsändes), i musik- och bokhandeln samt å hufvudstadens större tidningskontor; för landsorten expedieras tidningen fortast genom postprenumeration.

För Musikbilagan har bidrag utlovats af bl. a. *Ivar Hallström*, *Tor Aulin*, *Emil Sjögren* och *Franz Neruda*.

Tidningens annonspris är mycket billigt: endast 10 öre petitråd för inländsk annons. Rabatt vid förnyelse.

OBS! Tidningen lämpar sig för *hvarje musikaliskt hem*, der musikaliskt vetande värderas; en musiktidning, som innehåller biografier, instruktiva artiklar, samlade notiser om musikverldens tilldragelser etc, är särskildt af **vigt för ungdomens musikbildning** och erbjuder sådan säk-rare och noggrannare, än hvad andra tidningar kunna meddela, hvilka ej så regelbundet läsas och ej heller förvaras.

Musikvänner! Försummen därför icke att **prenume-rera å Svensk Musiktidning!**

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumen-tens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i uthyde.

OBS. Ständigt lager af Flyglar från Blüthner och Pianinos från G. Schwech-tens berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

43 Regeringsgatan 43.

Flyglar, Tafflar och Pianinos från J. G. Malmjö.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och Orgelharmo-nier af de bästa svenska och utländska fabriker i största lager till billigaste priser under fullkomligt ansvar för In-strumentens bestånd.

Obs! Hufvuddepot för Blüthners verldsberömda Flyglar, samt Rö-nischs & Steinweg Nachfol-gers utmärkta Pianinos.

Skandinaviska Orgelfabriken Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar till-lämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare så-väl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsor-dade för att vara de bästa i nor-den tillverkade. Prisbelöta i Kö-

penhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på be-gäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.

Kontor och utställning i Stockholm:

Mästersamuelsgatan 24.

Till billigaste priser i vårt land säljes alla sortar

Musikinstrument

såsom: Violiner, Altviol, Cello, Kon-trabas, Guitarrer, Zittror, Psalmo-dikon, Pedalzittra, Guitarrluta, Flöj-tar, Klarinetter, Flygelzittror.

Prima Messingsinstrument

af svensk modell, tjock plåt och bästa ventiler.

Mekaniska instrumenter, såsom:

Nytt förbättradt Vefinstrument, s. k. *Phönix*, *Ariosa* och *Intona* med metall-notblad. Dessa nya sorter öf-verträffa alla äldre dylika, såsom *Ariston*, *Melodion*, *Manophon* etc.

Speldosor af prima Schweizerarbete.

Med musik finnes äfven ett stort sorteradt lager af föremål, såsom: Ci-garrställ, Likörställ, Tallrikar, Dryc-keskannor, Album, Syskrin, Cigarrlådor m. m. **Bigotphones**, skämtinstrument för Julkarnevalen. Äfven instrumen-ter för barn finnas många sorter samt leksaker med musik. **Prima Dragspel** och **Mungigor**, **Occarina** m. m.

Notpapper af prima sort.

G. MALMGRENS

Musik-Instrumenthandel i Göteborg.

Priskurant gratis och franco.

(Nord. A.-B. Göt. 2×9398.)

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god tek-nisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skrift-ligen.

Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. upp öfver gården. Mottagning kl. 1/2 9—1/2 10 f. m. och 12—1 e. m.

Frans J. Huss.

Innehåll: Isidor Dannström (med por-trätt). — Prenumerationsanmälan. — Om spelning af från bladet och utantill efter O. Klauwell. — Musikpressen. — Joseph Martin Kraus, ett 100-års-minne (med porträtt). — Från scenen och konsert-salen. — Från in- och utlandet. — Annonser.